

Osnovni tečaj za dalje usavršavanje oficira Bundesvera stepena „C“

Autor ovog priloga, inače komandant nastavne grupe A odeljenja za osnovni tečaj Komande akademije Bundesvera, iznosi podatke o osnovnom tečaju za dalje usavršavanje oficira stepena »C«, zatim o organizaciji i ciljevima usavršavanja, pojedinim fazama tečaja i njihovim zadacima. U članku se razmatra i način proveravanja znanja, opisuju postupci proveravanja i način dobijanja konačne ocene uspeha za svakog slušaoca.¹

U početku priloga se ističe da je »Uputstvom za obuku na osnovnom tečaju za dalje usavršavanje oficira stepena »C« generalnog inspektora Bundesvera od 20. avgusta 1972. godine«, naređeno obrazovanje »Osnovnog tečaja« za obuku profesionalnih štabnih oficira. Pomenutim uputstvom su definisani sledeći ciljevi tečaja: sticanje fundamentalnih i aplikativnih znanja za rad štabnog oficira; uspešnim završavanjem tečaja ispunjava se uslov za napredovanje u činu; sticanje uvida u dalje usavršavanje slušalaca, pri čemu se, između ostalog prate i ocenjuje njihove psihološke sposobnosti i sklonosti.²

¹ Geide Ervin: Der Grundlehrgang der Fortbildungssture »C«. Članak je objavljen u časopisu »Truppenpraxis«, 21, od 3. marta 1977.

² Profesionalni oficiri štabne službe oružanih snaga SR Nemačke stiču sledeće stepene visokog obrazovanja:

— stepen »B«, visoko (osnovno) obrazovanje u visokim školama u Hamburgu i Minhenu u trajanju od 5 godina;

— stepen »C« u Komandnoj akademiji u Hamburgu;

— stepen »D«, koji će se tek obrazovati (verovatno od 1980); predviđaju da će školovanje trajati oko 7—8 meseci.

Stepen »C«, pored Osnovnog školskog tečaja, o kojem je u ovom članku reč, obuhvata i sledeće:

a) Namenske tečajeve koji traju različito, zavisno od cilja i sadržaja. To su: tečaj za kadrovsko-personalnu i moralno-političku problematiku; obaveštajno-bezbednosni; organizaciono-operativni i tečaj za logistiku i naoružanje. Svaki traje po 3 meseca;

b) Generalštabni (Admiralštabni) tečaj — za rad u najvišim štabovima — traje 21 mesec;

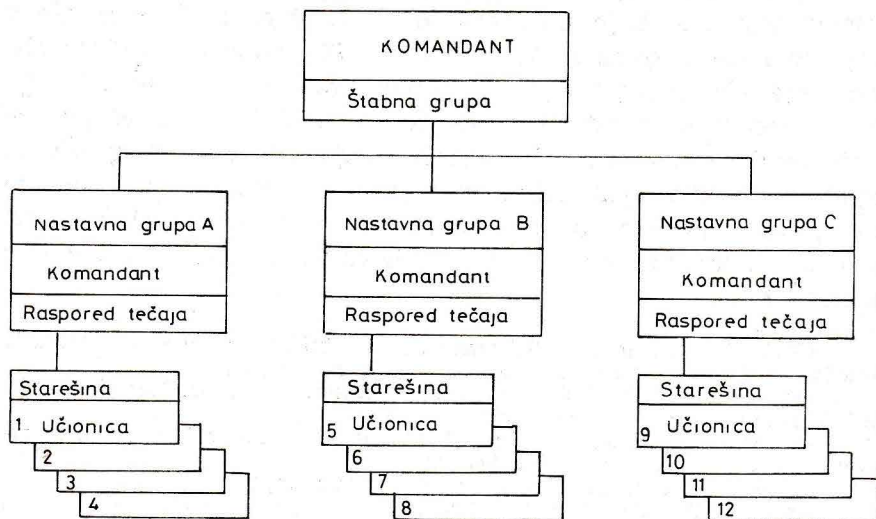
c) Raznovrsni funkcionalni tečajevi traju od 2 do 6 sedmica.

Osnovni tečaj je počeo rad januara 1974. godine, sa po tri kursa godišnje. Na osnovu iskustva iz prve godine, izdato je novo uputstvo o radu tečaja koje je stupilo na snagu 1. januara 1975. godine.

Organizacija tečaja

Osnovni tečaj treba da prođu svi aktivni oficiri čina kapetana (posle najmanje 8 godina oficirske službe — staža). Tečaj se održava u Komandno-štabnoj akademiji Bundesvera u Hamburgu, a traje četrnaest nedelja. Organizacija je prenetna na *odeljenje* za osnovne tečajeve, jedno od tri područja obuke ove akademije (pored odeljenja za *primenjene tečajeve* i odeljenja za *funkcionalne specijalne tečajeve*). Odeljenjem rukovodi komandant i ima položaj generala-admirala, a u sekundarnoj funkciji predstavlja poverenika inspektora jednog vida oružanih snaga. Komandant učestvuje u pripremi tečaja i odgovoran je za njegovo pravilno sprovođenje, a u radu mu pomaže manja štabna grupa (šema 1).

ODELJENJE OSNOVNOG TEČAJA »C«

Šema 1

Odeljenje je podeljeno u tri nastavne grupe sa po četiri učionice (klase) u svakoj. Za ove grupe svaki vid Bundesvera postavlja jednog komandanta nastavne grupe koji njome rukovodi i preduzima sve mere za pravilan rad tečaja. *Učionica* (nastavna organiza-

ciona jedinica — razred) je organizaciona jedinica na vojničkim osnovama, a istovremeno i jedinica za zbrinjavanje; brojno stanje svake učionice je 20—22 slušaoca.

U učionicama se izvodi polovina nastavnog programa. Ostali deo nastave sprovodi se na seminarskim grupama, čije brojno stanje i sastav zavise od izbora samih slušalaca. U nekim slučajevima nastavne grupe se mogu objediniti. Organizaciona rešenja su, dakle, dosta fleksibilna i zavise od prirode programskih sadržaja. Sport i druge delatnosti izvan seminara ili društvene priredbe sprovode se u okviru jedinice — učionice. Svaka učionica ima starešinu, koji je po nastavničkom znanju, po pravilu, docent na Akademiji, a pored nastave obavlja i ovu dužnost. Njegov zadatak je da slušaocima pruži pomoć iz svoje nadležnosti. On takođe, prati razvoj i sposobnosti svakog slušaoca tečaja i na kraju daje predlog za njegovu buduću dužnost.

Ciljevi nastave na tečaju

U uputstvu generalnog inspektora postavljeni su sledeći ciljevi nastave:

a) da slušaoci na naučnoj osnovi prodube svoja znanja iz metodologije, metodike i sistematike, tako da u svom domenu rada, kao štabni oficiri, mogu uspešno da rešavaju probleme službe, samostalno procenjuju situaciju i donose odluke, ili da su u stanju da ih kvalitetno predlože ili preporuče;

b) da se osposobe u sagledavanju zavisnosti između politike društva i oružanih snaga, i da su u stanju da ocene njihovo međusobno delovanje;

c) da razviju samostalan smisao i sposobnosti za aktueliziranje svog nivoa znanja, i da steknu sposobnosti i navike za dalje individualno usavršavanje (samoobrazovanje).

U realizaciji navedenih ciljeva nastave je i težište koncepcije osnovnog tečaja, koji ima za cilj da prenese stručna znanja pomoću naučne metode, i to u tri sledeće grupe nastavnih sadržaja (kompleksa): socijalne (društvene) nauke, posebno sociologija, politika i pedagogija; politika bezbednosti i oružane snage; nauka o organizaciji rada (ergologija i naučna organizacija rada i rukovođenja).

Tečaj otpočinje uvodom u *naučne radove* (naučna metodologija) — slušaoci se upoznaju sa specifičnostima i mogućnostima raznih naučnih metoda (broj časova za taj kao i za ostale tečaje vidi na sledećem primeru).

Primer 1

PRIMER RASPODELE ČASOVA JEDNOG TEČAJA

Uvod u teoriju i praksu naučnog rada 20 časova				Časovi		
				20	63	17
Stepen nastave	Socijalne (društvene) nauke	Politika bezbe- dnosti i oru- žane snage	Nauka o organiza- ciji rada		Prove- ra znanja	Slobo- dni ča- sovi
	Fundamentalni stepen			80		
	24 časa	43 časa	13 časova			
	Specijalni stepen			147		
45 časova	32 časa	70 časova				
Integralni stepen 28 časova						

NAPOMENA: Ukupni broj časova obuke = 552. Od toga za predavanje nastavnog materijala, tumačenja, seminare, uključujući upoznavanje sa nastavom, stručne grupe i slobodne časove = 355; individualni rad (sport), kolokvijumi, grupni radovi, usmereno učenje, priprema i provera = 197.

Zatim sledi osnovna faza nastave ili tzv. *fundamentalni stepen*, gde se stiču fundamentalna znanja. Ciljevi nastave u pojedinim grupama sadržaja su sledeći:

a) U grupi predmeta »*Socijalne nauke*« razjasniti osnove strukture i procese socijalnih, ekonomskih, političkih i pedagoških sistema, kao i uticaj društva na Bundesver i obratno;

b) U predavanjima tema iz predmeta *Politika bezbednosti i oružane snage* razviti shvatanje i razumevanje za pretpostavke i međusobne zavisnosti vojne bezbednosti, kako bi se mogao pravilno proceniti zadatak oružanih snaga i njihova politička uloga; pored toga, slušaoci treba da se upoznaju i sa instrumentima i metodama međunarodnog obezbeđenja mira;

c) U predmetu *Nauka o organizaciji rada* slušaoci se upoznaju sa teorijom i metodama koje se mogu obuhvatiti pod zajedničkim pojmom *opšti sistem rukovođenja*; treba da se osposobe i ovladaju procesom rukovođenja i na naučnim osnovama izvršavaju taktičke, komandne i druge zadatke na funkcionalnim dužnostima.

Posle osnovne dolazi faza *specijalne nastave*, u stvari produbljivanje već pređenog nastavnog gradiva iz fundamentalnih znanja. U vidu seminarskih radova obrađuju se određeni problemi da bi se slušaoci osposobili u razradi i formulisanju predloga za donošenje odluka i rešenja. Slušalac tečaja može, po pravilu, da bira teme. Izuzetak čini grupa — kompleks »Nauke o organizaciji rada«, gde je nastavni sadržaj za sve slušaoce isti. Autor navodi i nekoliko primera tema za seminarske radove:

a) za predmet »*Socijalne nauke*«: razvoj privrede i planiranje oružanih snaga; teorija demokratije i politička praksa u SR Nemačkoj; istraživanje u domenu problematike snabdevanja energijom u SR Nemačkoj i njen uticaj na politiku bezbednosti; novi aspekti moderne pedagogije i njen značaj za Bundesver i dr.

b) za predmet »*Politika bezbednosti i oružane snage*«: odnos politike i vojne strategije od Napoleonovog doba do danas; razvoj političkih odnosa između SAD i SSSR-a i njihov uticaj u Evropi u posleratnom vremenu; značaj mera zastrašivanja i popuštanja zategnutosti za vojnostrategijsku koncepciju NATO-pakta; funkcija prava u situacijama političkog konflikta; vojno-politička koncepcija SR Nemačke u okviru NATO-saveza i drugo.

c) za predmet »*Nauka o organizaciji rada*«: suština i funkcija jedne radne organizacije, u stvari, sociološki problemi organizacije; donošenje odluke pri većem i manjem nivou informisanja, otvoreni i zatvoreni modeli obuke; organizacijska pomoćna sredstva, pismene i usmene forme štabnog rada (automatizacija i mehanizacija, teorija informacija); kibernetičke pretpostavke rukovođenja oružanim snagama i drugo.

Poslednja, tzv. *integralna faza tečaja* pruža mogućnost slušaocima da odaberu po svojoj volji ponuđene seminare, gde bi se analizirala pojedina pitanja i davali odgovori. Slušalac tečaja treba pri analizi problema, njegovom rešenju i vrednovanju, ne samo da u praksi primeni stečena znanja, već da je u stanju da razlikuje razne, često kontroverzne probleme, i to sa kritičke tačke gledišta. Suština je ove faze da se problemi iz oblasti rukovođenja obrađuju celovito i sa aspekta svih naučnih disciplina — teorijski i praktično.

Proveravanje uspeha

Jedan, prema mišljenju autora, ne tako beznačajan broj časova (ukupno 63) predviđa se za šest provera uspeha koji su ravnomerno raspoređeni u toku tečaja, i to tako što se na kraju svake faze nastave izvrši određena kontrola, odnosno provera (primer 2).

Između ostalog, autor navodi sledeće oblike proveravanja i ocenjivanja uspeha slušalaca:

1. Provera uspeha iz seminarskog rada

Teme za seminarski rad objavljuju se na početku faze specijalnog rada, dakle otprilike u šestoj nedelji nastave. Vrstu i broj, uz koje se navodi i odgovarajuća literatura, sastavlja rukovodilac seminara.

RASPORED PROVERA

Primer 2

Grupa nastavnog materijala (predmeta)	Provera uspeha	Vreme		Multiplikator
		Priprema	Sprovođenje	
Socijalne nauke	Seminarski rad	4 nedelje		5
	Diskusija prema temama seminara	—	45 minuta po grupi sa po 3 slušaoca seminara	3
Politika bezbednosti i oružane snage	Pismeni zadaci	—	4 časa	5
	Kratko predavanje	1 popodne	10 minuta predavanje 15 min. diskusija	3
Nauka o organizaciji rada	Pismeni zadatak	—	3 časa	4
	Grupni zadatak		do 1 1/2 čas	4

Pri tome se zahteva naučna obrada jedne stručne, specifične teme. Za takvu obradu predviđaju se četiri nedelje i od slušalaca se očekuje, što je ujedno i njihova provera znanja, samostalno i sistematsko savlađivanje teme.

2. Provera uspeha na osnovu diskusije o seminarskoj temi

Diskusija se organizuje otprilike na dve nedelje od predaje seminarskog rada u grupama od po 3 slušaoca. Diskusija traje oko 45 minuta. Tom proverom treba da se ustanovi u kom obimu je slušalac seminara shvatio tematiku i probleme seminara, i u kojoj meri ih je samostalno rešio. Pored toga, tom prilikom se vidi da li je u stanju da jasno i ubedljivo odgovara na postavljena pitanja.

3. Provera uspeha na osnovu pismenog rada iz predmeta »Politika bezbednosti i oružane snage«

Pismeni zadatak se daje u prvoj trećini tečaja, a obrada traje 4 časa. Tom prilikom se obrađuje jedan odabrani problem koji se inače predavao na prethodnim časovima nastave osnovne faze tečaja. U rešenju zadatka od slušalaca se očekuje kreativno-kritički »obračun« sa problemom, kako to navodi autor, zatim, opis njegovog razvoja, a sve treba da se prezentira jasnim, logičnim i vojnički nedvosmislenim izlaganjem. Svi slušaoci tečaja, po pravilu, obrađuju istu temu.

4. Provera uspeha na osnovu kratkog predavanja slušalaca (sa diskusijom)

Obrađuje se jedna tema iz nastavnog materijala »Sigurnosna politika i oružane snage«, koja se objavljuje tek na jedan dan pre obrade. Za pripremu se ostavlja samo jedno popodne, a predavanje traje deset minuta. Na kraju se, pod rukovodstvom nastavnika, odvija diskusija o temi u trajanju od 15 minuta, u kojoj učestvuju svi slušaoci. Tu se očekuje od učesnika brzo shvatanje i obrada teme u vidu slobodnog predavanja. To je, u stvari, neka vrsta brzinskog hospitovanja slušalaca.

5. Provera uspeha na osnovu pismenog rada iz predmeta »Nauka o organizaciji rada«

Pismeni rad predviđa obradu jednog aktuelnog problema iz oblasti vojnog rukovođenja i komandovanja. Provera se sprovodi u poslednjoj trećini tečaja i treba da pokaže da li su slušaoci osposobljeni da uoče probleme vojnog rukovođenja, da ih analiziraju i pravilno cene, odnosno reše. Pri tome se proverava, obično, završava donošenjem neke odluke — predloga.

6. Provera uspeha iz predmeta »Nauka o organizaciji rada«

Pod rukovodstvom jednog odabranog slušaoca obrađuje se neki problem iz nastavnog programa predmeta »Nauka o organizaciji rada«. Rukovodiocu grupe se stavlja u zadatak da u određenom vremenu planira i organizuje obradu problema i da sa jednom grupom, takođe slobodno odabranom, razradi rešenja i podnese na uvid konačan rezultat. U završnom razgovoru sa ispitivačem rukovodilac grupe može da ispolji svoje mišljenje, koje se može razlikovati od mišljenja pojedinaca u grupi.

Autor podvlači da se rezultati (ocene) pojedinih provera uspeha daju na uvid svim slušaocima tečaja. Ovo javno objavljivanje ocena je povezano sa primedbama o kvalitetu radova, dobrim i slabim mestima, i savetima za otklanjanje nedostataka.

Ispitni postupci

Svaku proveru uspeha vrednuju i ocenjuju najmanje dva nastavnika koji su nezavisni jedan od drugog. Ispitivači daju cele ocene. Aritmetička sredina ocena pojedinih predmeta daje opštu ocenu uspeha slušalaca, pri čemu može doći i do decimala koji se ne zaokružuje. Ova brojana ocena pojedinca množi se određenim faktorom, tako da se dobija broj poena. Zbir poena svih provera služi kao osnovni podatak za konačnu ocenu. Zbir poena, kako autor ističe, sređuje se po grupama da bi se dobila konačna ocena. U propisima za ispit koji su na snazi, odnos poena i ocena je sledeći:

- 24 — 35 poena (odličan);
- 36 — 59 (vrlo dobar);
- 84 — 107 (dobar);
- 108 — 131 (zadovoljavajuće);
- 132 — 144 (nedovoljno).

Tečaj je položio onaj slušalac koji ima najmanje od 108 poena. Osim toga, nezavisno od broja poena, ocena (nedovoljan) se dodeljuje i ako slušalac u više od jedne provere nije postigao zadovoljavajući uspeh.

U nastojanju da se obezbedi što je moguće veća objektivnost, proveru ne vrše samo dva nastavnika, koji su, kako je već navedeno, nezavisni u radu jedan od drugog, već se i svi pismeni radovi potpisuju šifrom. Jedini izuzetak je seminarski rad. Ispitna komisija, koja se za svaki tečaj formira iznova, ima ulogu kontrolnog organa koji utvrđuje da li je provera korektno izvršena, pri čemu prima

ili odbija izveštaj ispitivača. Komisija ima pravo da uključi u svoj rad, kako slušaoc tečaja tako i njihove pretpostavljene. Pored toga, kako se navodi u članku, komisija u svom radu konsultuje nastavnike koji se bave ispitivanjem i starešine nastavnika. Ispitna komisija se uključuje u rad kad god se pojedine ocene oba ispitivača razlikuju više od jednog stepena. Osim toga, ispitna komisija samoinicijativno reaguje ako u okviru svoje kontrole funkcije dođe do saznanja da su na bilo koji način prekršeni propisi i smernice o ispitima.

Završetak tečaja

Osnovni tečaj se završava svedočanstvom koje se izdaje slušaocima, u kojem se navodi opšti uspeh sa završnom ocenom. Slušalac tečaja koji je ispunio uslove za napredovanje na neki drugi način, odnosno po nekom drugom osnovu (na primer prethodnim studijama), dobija umesto svedočanstva samo potvrdu o učešću na tečaju sa završnom ocenom. Iz toga se može zaključiti da je osnovna svrha svedočanstva obezbeđenje uslova za napredovanje u službi i činu.

Za uspešan završetak tečaja jedino je odlučujući brojčani rezultat provere uspeha. Osnovni tečaj se može, u slučaju nepovoljnih ocena, samo jedanput ponoviti. Završna ocena se, međutim, redovno dopunjuje i ocenom staratelja. Staratelj, naime prati rad i ponašanje svojih slušalaca, tako da njegova ocena može da posluži kao putokaz, kako za dalje usavršavanje tako i za uspešnije usmeravanje slušalaca. Autor dalje navodi koje su osnove za ocenu strategije, pa između ostalih navodi rezultate pojedinih provera (svaki ispitivač je dužan da svoju ocenu i pismeno obrazloži). Ti izveštaji sadrže podatke o pozitivnim osobinama slušalaca i o njegovim slabostima, a prilažu se uz karton podataka, tu su i prilozi ocena nastavnika u pismenoj formi, odnosno zapažanja o učenju i sklonostima slušalaca i pojedinačni razgovori koji staratelji vode sa svakim slušaocem tečaja. U tim razgovorima slušalac ima priliku da iznese svoje želje u pogledu dalje službe i da izradi svoje sklonosti prema vrsti službe. Ako staratelj pripada nekom drugom vidu oružanih snaga u odnosu na slušaoca, onda se u pomoć poziva starešina — staratelj iz njegovog vida.

Uzimajući u obzir sva ta saznanja i ispoljene lične želje slušaoca, uz ocenu se, prema mogućnostima, daju i sledeći podaci: predlog za dalje školovanje u nekom komandnom domenu; predlog za školovanje za generalštabnu odnosno admiralštabnu službu i predlog za studije na nekom fakultetu.

Ako između staratelja i nastavnika ipak dođe do nepremostivih, različitih gledišta o uspehu nekog slušaoca, njihova se mišljenja prezentiraju komisiji koja se sastaje pri kraju tečaja u nastavnoj grupi. Članovi komisije su komandant, staratelji nastavne grupe i nastavnik. Ako se i tom prilikom ne postigne saglasnost, odluku donosi komandant, ali na osnovu opšte ocene staratelja. Opisna ocena se saopštava svakom slušaocu kao i predlozi za njegovo dalje službovanje. Komandant nastavne grupe ima pravo da opisnoj oceni staratelja da svoj sud.

Na kraju članka autor izvodi zaključak koji se zasniva na prikupljenim saznanjima počev od 1974. godine i stečenim iskustvima. S tim u vezi, ističe se da postoje realne mogućnosti da se u narednom periodu znatno poboljša osnovni tečaj u pogledu njegove orijentacije. Konačna ocena o sadašnjem tečaju biće moguća tek kada budu prikupljena iskustva od samih slušalaca tečaja koji su prošli stepen daljeg usavršavanja stepena »C« i koji su jedini u stanju da posle prakse i rada u štabovima procene korisnost svoga školovanja. Ipak, već se sada može tvrditi, kako to navodi autor, da je osnovni tečaj, prema oceni samih slušalaca, odnosno za većinu njih, značio veliku dobit u pogledu sticanja znanja za štapske poslove.

S. DJ.

Reorganizacija divizije KoV SAD

Osnovni zahtevi za reorganizaciju divizije

Jedan od najvažnijih problema sa kojim se suočavaju vojni planeri SAD je usklađivanje organizacije i formacije jedinica sa dostignućima u razvoju novih borbenih sredstava i zahtevima savremenog ratišta. U traženju novih organizacijsko-formacijskih rešenja, oni polaze takođe od iskustava iz savremenih ratova, novih doktrinarnih postavki i karakteristika potencijalnog protivnika uopšte, a na evropskom ratištu posebno. Tako su planeri Pentagona pre usvajanja nove organizacije i formacije divizije KoV preduzeli širok program istraživanja raznovrsnih aspekata i uslova, kako bi novu formaciju i organizaciju divizije u što većoj meri prilagodili sadašnjim uslovima ratovanja. Na tom planu, izučili su iskustva iz rata u Vijetnamu i razmotrili pouke iz oktobarskog rata 1973. godine na Bliskom istoku. Usvojili su novo borbeno pravilo KoV (FM 100-5) u kojem su izneta najvažnija načela dejstava jedinica KoV u novim uslovima, kao i imperativ da snage SAD u sadejstvu sa snagama ostalih zemalja članica NATO »moraju dobiti prvu bitku« u eventualnom budućem ratu u Evropi.

Glavni nosilac izrade novih borbenih pravila i predloga za buduću organizaciju i formaciju jedinica KoV SAD je Komanda za obuku i doktrinu (TRADOC), koja se već na početku rada na novoj organizaciji divizije suočila sa dilemom — da li ostati na sadašnjoj organizaciji i formaciji uz izvesne korekcije ili ići na potpuno novi tip divizije.

Sadašnja divizija tipa ROAD usvojena je još 1962. godine, i tada je bilo predviđeno da će ona važiti za narednih 15 godina. Taj period vremena je već prošao. Divizija tipa ROAD se bazira na četi, kao

osnovnoj taktičkoj jedinici. Praktično je ispitana i potvrđena u vijetnamskom ratu. Međutim, novi uslovi, a naročito nova ratna tehnika, koja je u međuvremenu uvedena ili će se uvesti u narednom periodu, zahtevaju da četa u još većoj meri bude jednorodna, a bataljon osnovna taktička i prva združena jedinica.

Savremeni uslovi i sredstva diktiraju veće promene i u sistemu komandovanja i rukovođenja u okviru divizije i šire. S obzirom na to, odlučeno je da se razvije novi tip divizije, kako bi se u njega integrisali novi sistemi oružja i obezbedilo njihovo najefikasnije korišćenje.

Naučni prilaz reorganizaciji

Radi uspešnijeg realizovanja navedene odluke, pri Komandi za obuku i doktrinu obrazovana je posebna studijska grupa za reorganizaciju divizije, koja je svoj rad na tom problemu sproveda u tri odvojene faze. U prvoj je izučavana organizacija i formacija divizije SAD od američkog građanskog rata do danas. Iz toga je proizašao zahtev za manjim brojem vojnika po kilometru fronta, koji ostvaruju veću moć i gustinu vatre i veću pokretljivost. U drugoj fazi izvršena je analiza novih sistema oružja, kao što su novi tenk XM-1, PTR »TOW« i dr., koji će ući u naoružanje jedinica između 1980. i 1985. godine. Istraživanja u ovoj fazi potvrdila su potrebu stvaranja nove organizacije i formacije divizije.

Razmatranje nove doktrine za savremeno ratište izvršeno je u trećoj fazi. Pri tome se došlo do zaključka da treba pomeriti usredsređivanje napora od čete na bataljon, jer će se tek na tom nivou izvršiti najbolje integrisanje raznih rodovskih elemenata.

Kroz navedene tri faze istraživanja, studijska grupa je ispitala organizaciju i formaciju divizija stranih armija, posebno SR Nemačke, V. Britanije, Izraela i SSSR-a radi upoređenja vlastitih sa rešenjima stranih armija.

Predlog za novu organizaciju i formaciju divizije

Na osnovu navedenih istraživanja i široke saradnje Komande za obuku i doktrinu sa školama i školskim centrima, koji se nalaze pod njenom komandom, predložena je nova organizacija i formacija divizije uglavnom na bazi postojećih oklopnih i mehanizovanih divizija KoV SAD. Za novu diviziju predložen je naziv »teška« i ona bi trebalo da se primeni na sve vrste divizija KoV SAD. Prema nave-

denom predlogu, »teška« divizija će imati tri brigade, kao što imaju i sadašnje divizije KoV SAD, ali novina je u tome što će brigada stalno imati pod svojom komandom određeni broj bataljona, dok sada to nije slučaj, jer brigada, odnosno njena komanda, služi samo kao karika u lancu komandovanja između komande divizije i komandi bataljona.

Prema predloženoj formaciji, »teška« divizija će zadržati postojeći bazični koncept (uglavnom istu strukturu prištapskih i samostalnih jedinica), ista četiri nivoa komandovanja i iste položajne činove za starešine na komandnim položajima. Međutim, komanda divizije, komande brigada i bataljona dobiće još po dva štabna oficira: pomoćnika načelnika štaba za personalne i pozadinske poslove i za operativnu i obaveštajnu delatnost. Na nivou bataljona, ti oficiri će biti čina majora, na brigadnom nivou čina potpukovnika, a na divizijskom čina pukovnika.

Prema iznetim predlozima, »teška« divizija će imati 15 tzv. manevarskih bataljona — devet tenkovskih i šest mehanizovanih, a brigada pet bataljona — tri tenkovska i dva mehanizovana. To znači da će buduća divizija imati pet manevarskih bataljona više nego sadašnja oklopna ili mehanizovana divizija KoV SAD. Mada će brigada biti u osnovi fiksne formacije, njen sastav može biti i promenljiv kada bude u pitanju grupisanje snaga za izvršavanje konkretnih zadataka. Jedna brigada, naime, moći će da bude ojačana bataljonima druge brigade i obratno.

U kreiranju nižih taktičkih jedinica, došla je do izražaja težnja za ostvarivanjem principa jednorodnosti i postojanja manjih, ali u okviru divizije većeg broja jedinica. S tim u vezi, tenkovi će biti grupisani u tenkovske čete, OT i mehanizovane čete, PT rakete u PT čete itd. Mehanizovani bataljon »teške« divizije biće sa oko 300 ljudi manje od mb divizije tipa ROAD, dok će tb imati oko 100 ljudi manje. Sem komande i komandne čete, mb će imati četv PTR »TOW«, pozadinsku četv i tri mehanizovane čete. Tenkovski bataljon takođe će imati navedene dve samostalne čete i tri tenkovske čete, svaka sa po 11 srednjih tenkova (po 3 u svakom vodu i 2 pri komandi čete), prema 17 tenkova u tč divizije tipa ROAD.

Veliko povećanje vatrene moći

Predlozima za organizaciju i formaciju »teške« divizije, znatne promene se predviđaju u sastavu i jačini artiljerije divizije. U novopredloženoj organizaciji divizijske artiljerije nema divizionu artilje-

rijskih raketa »Honest John«, ali će u njen sastav ući baterija za otkrivanje ciljeva, koja će raspolagati sredstvima (radio-lokatorski i izviđački radari, izviđačke bespilotne letelice i dr.) za otkrivanje ciljeva na dubini do 50 km.

Predložena, kao i postojeća organizacija divizije, ima tri divizionu za neposrednu i jedan divizion za tzv. opštu podršku. Svaki od tri divizionu za neposrednu podršku imaće u svom sastavu po četiri baterije, svaka sa po 8 oruđa kal. 155 mm (umesto sadašnje 3 baterije, svaka sa po 6 oruđa). Time se broj oruđa za neposrednu podršku skoro udvostručava: od 54 (3 x 3 x 6) povećava se na 96 (3 x 4 x 8). Novina je i u tome što će haubice kal. 155 mm moći da ispaljuju laserski vođena zrna, čime se teoretski, a skoro i praktično, postiže princip: »jedno zrno, jedan pogodak«.

Divizion za opštu podršku takođe će imati četiri vatrene baterije (jednu više nego divizion u diviziji tipa ROAD), svaka sa po četiri oruđa kal. 203 mm. Namenjen je za kontrabatiranje i dejstvo po sredstvima neprijateljske PVO, a kada se zahteva i za dopunu vatre divizionu za neposrednu podršku. Za podršku dejstava svojih jedinica, divizija će normalno dobijati dva ili više artiljerijska i jedan raketni divizion iz sastava korpusne artiljerije. Ti divizionu će se koristiti za opštu podršku. Njihovi glavni zadaci su kontrabatiranje, neutralisanje sistema PVO protivnika i postavljanje »minskih polja« velike gustine ispaljivanjem municije sa kasetnim punjenjem. Brojno stanje divizijske artiljerije povećaće se za oko 450 ljudi.

Samostalne jedinice divizije

Od samostalnih jedinica, »teška« divizija će, pored ostalog, imati batljone: veze, inžinjerije, oklopno-izviđački, za elektronska dejstva, trupne PVO i bataljon avijacije KoV, zatim čet u vojne policije i čet u ABHO. Većina tih jedinica postoji i u sadašnjoj formaciji divizije KoV SAD. Novinu, prema iznetom predlogu, predstavlja uključivanje u sastav divizije bataljona za elektronska dejstva i čete ABHO. Kod ostalih jedinica nema većih organizacijskih promena, ali će u njihov sastav biti uvedena nova sredstva ratne tehnike.

Predviđeno uvođenje u formaciju divizije bataljona za elektronska dejstva ukazuje na sve veću važnost, koju KoV SAD pridaje elektronskom ometanju i kontraometanju. Bataljon će imati oko 700 ljudi i savremenu opremu za elektronska dejstva i protivdejstva.

Nova jedinica u divizijskoj formaciji je i četa ABHO od 114 ljudi. Uvođenje u formaciju divizije te čete takođe odražava gle-

dišta KoV SAD na probleme upotrebe hemijskih i bioloških sredstava u eventualnom ratu.

U sastavu bataljona avijacije KoV, značajan elemenat će predstavljati helikopter tipa AAH, naoružan laserski vođenim raketama. Taj sistem oružja (sprega helikopter-raketa), nazvan »Helfire«, namenjen je u prvom redu za dejstva protiv oklopno-mehanizovanih jedinica protivnika.

Oklopno-izviđački bataljon verovatno će imati u svom sastavu novi laki tenk, na čijem razvoju upravo radi KoV SAD, i novi OT tipa MICV, kao i savremenu opremu za optičko i elektronsko izviđanje i osmatranje danju i noću.

Divizion za trupnu PVO imaće blizu 300 ljudi više nego divizion iste vrste u diviziji tipa ROAD. Namenjen je za borbu protiv aviona na malim visinama. Imaće u svom sastavu automatske PA topove sa radarskim upravljanjem i PA rakete »Roland II«. Inženjerijski bataljon divizije neće imati mostovnu četu i neku tešku opremu i biće za oko 150 ljudi manji od postojećeg. Njegov osnovni zadatak biće obezbeđenje veće pokretljivosti vlastitih i otežavanje kretanja protivnikovih jedinica.

Pozadinske jedinice

Komanda pozadine divizije ostaće, u osnovi, nepromenjena. Međutim, proces dostavljanja i rešavanja trebovanja u priličnoj meri će se pojednostavniti i automatizovati, a u doturu i evakuaciji značajnu ulogu imaće vazdušni transport.

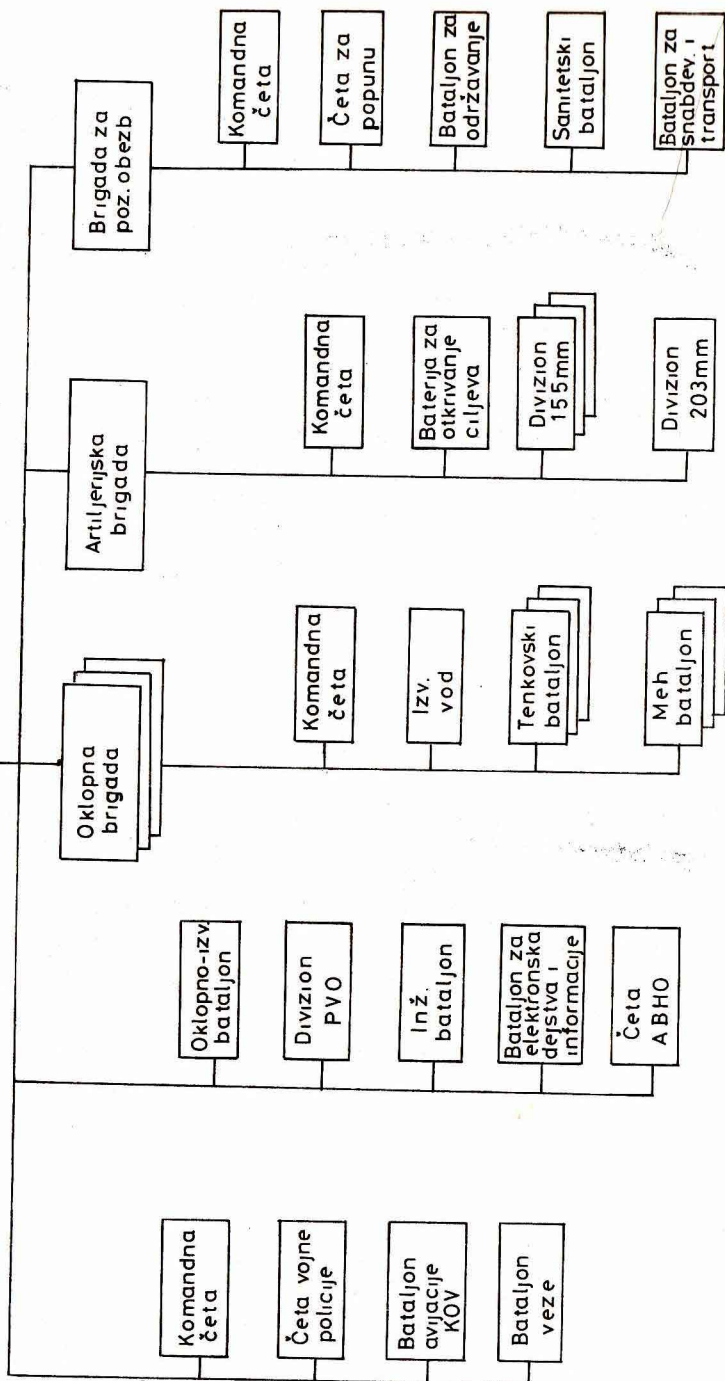
U snabdevanju jedinica divizije biće zadržan princip dotura od sebe, a tehničko održavanje otpočinjaće već na nivou čete, uz pomoć »tehničkog tima« koji će iz sastava pozadinske čete bataljona biti dodeljen četi.

Organizacija sanitetskog obezbeđenja biće postavljena tako da se ranjenicima u što kraćem vremenu pruži stručna lekarska pomoć.

Ostala zapažanja

Promene u organizaciji i formaciji divizije tipa ROAD uslovljene su razvojem sredstava savremene ratne tehnike i zahtevima rata, za koji se KoV SAD priprema. Ona je namenjena u prvom redu za dejstva na evropskom ratištu i treba da obezbedi uspešno realizovanje novih doktrinarnih i taktičkih načela KoV SAD.

TEŠKA DIVIZIJA
KOV SAD

Predložena struktura »teške« divizije rezultat je dugotrajnijeg istraživanja na tehnološkom, organizacijskom, doktrinarnom, taktičkom i logističkom planu. Njene osnovne karakteristike su:

- povećanje broja tzv. manevarskih bataljona (oklopnih i mehanizovanih) za jednu trećinu, a time i znatno poboljšanje odnosa borbenog i neborbenog dela divizije;

- jednorodnost četne formacije i sjedinjavanje na nivou bataljona srodnih sistema oružja radi njihovog boljeg korišćenja i sadejstva;

- veliko povećanje vatrene moći i manevarskih sposobnosti divizije;

- vidno ojačanje PTO komponente, kao i mogućnosti organizovanja trupne PVO.

Odluka o usvajanju predložene strukture »teške« divizije treba da se donese tek krajem 1979. ili početkom 1980. godine. U međuvremenu, predložena organizacija, po delovima i u celosti, biće ispitivana na vežbama, manevrima i drugim oblicima testiranja.

Do tog perioda treba da uđu u proizvodnju i neka od sredstava, kao što je tenk XM-1, OT tipa MICV i dr., na kojima će se bazirati nova divizijska organizacija.

Rezultati testiranja i daljeg izučavanja mogu uticati na veće ili manje promene u predloženoj strukturi »teške« divizije (šema) ili u njenom potpunom napuštanju. Zbog toga, izneti predlog se može smatrati samo kao opitni model sa mogućnostima većih ili manjih promena, zavisno od daljeg tehnološkog razvoja i zahteva koji se u međuvremenu budu postavili.

I. F.